

Kishíró

TORDASI

2004. június
E-mail: tordas@hu.inter.net

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XVI. évfolyam 3. szám
Internet: www.tordas.hu

Keszthelyi Zoltán

Sokszor köszöntem...

*Sokszor köszöntem én az iskolának,
mely tavasz végén elcsendesedett;
az ablakok s a termék visszavárnak,
nyelvem hegyén reszket a felelet...*

*Sokszor gondolkodok kipirult arcomra,
ahogy benyitok s a padban ülök;
elfulladás: elmém e kérdés nyomja,
mi lesz velem, ha egyszer felnövök?*

*Sokszor búcsúztam én az iskolától,
de felnőtten is visszatértem én;
tengerek hívtak, láttam: a víz lángol,
vörös alkonyban úszott a remény.*

*Bejártam már a naprendszer
bolygóit,
mint fantasztikus regény utasa;
de hallottam: a kis iskola szólít,
siessek vissza, siessek haza.*

*Évtizedek kísérnek, s valahonnan
vékonyka hangon szól egy kisgyerek:
én szólok-e? Vagy csupán
visszhangom:
Szorongva nézek, s félve felelek...*

*Az iskolának búcsút sosem mondtam,
Ő hívott engem és én hívtam őt.
Kapuja előtt állok égő gondban,
s nézem az égig hullámozó időt.*

Magyar képviselők az Európai Parlamentben I.

Ady Endre találó kifejezése szerint Magyarország: „kompország”. Bár írott történelmünk kezdetétől ennek az Európának nevezett félszigetnek egy hegyek övezte karéját lakjuk, ez a Kárpátok védte terület mindig is a hadak útján feküdt. Erőd az útkereszteződésben. Minden irányból jöhetett és jött is a veszély, de államiságunk kezdetén el kellett dönteni, hova tartozunk. Előttünk ezen a földön már népek tűntek el, mert nem jól döntöttek, vagy egyáltalán nem hozták meg a döntést. Árpád magyarjai a honfoglalás után végigharcolták Európa nyugati felét: ezt szokták ostoba névvel „kalandozásoknak” nevezni. Valójában az ekkor, váltakozó nyugati szövetségekkel felépített hadjárataink révén ismertük ki magunkat Európában, mértük fel politikai és földrajzi helyét az alakuló Magyarországnak. Az így szerzett tapasztalatok indították Géza fejedelmet arra, hogy meg kell találnunk a kapcsolódási pontokat a nyugati világ hatalmi gócaival, s be kell illeszkednünk ebbe a világba. A feladatot Szent István hajtotta végre európai jellegű magyar keresztény állam megalkotásával.

Mi tehát eldöntöttük, hogy sem a nomád kelet, sem a bizánci dél, hanem az alakuló nyugati Európa határozza meg további sorsunkat. Persze a történelem során sokszor ideig-óráig (néha emberi léptékkal mérve nagyon is hosszú ideig)

erőhatalommal ezt meg lehetett akadályozni, de azután mindig visszaigyekeztünk első királyunk által kijelölt utunkra.

Ez történt legutóbb is, az 1989-90. évi rendszerváltozáskor. Ismét felvettük a kapcsolatot azzal a nyugati világgal, amelyre akkor is figyeltünk, amikor ez tilos volt. Ez az Európa viszont a mi rabságunk éveit alatt nagy változáson esett keresztül. Felismerte, hogy országai közötti háborús viszonyok kiszolgáltatják a nagyvilág más erőinek, s ezért elindult egy egységesülési folyamat. Indult ez először is a legveszélyesebb ponton, a német-francia megbékéléssel. S indult a szén- és acél uniójával, mert ennek az iparnak a közös irányítása önmagában is rálátást biztosított a háború eszközeire, áttekinthetővé tette a fegyverkezést. Ez volt az Európai Szén- és Acélközösség, a Montánunió. Azóta az együttműködés tovább épült. Az együttműködő államokból kialakult az Európai Unió, egy olyan átmeneti alakulat, ami több mint az államok szövetsége, de kevesebb mint egy szövetségi állam – mint amilyen pl. az USA. Az egységesülés pedig folyamat, amely egyre mélyül és terjeszkedik. Mélyül, hiszen most már közös alkotmány tervét vitatjuk (ez alkotta meg az az alkotmányozó gyűlés, amit Konventnek neveztek), és szélesedik, mert

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

egyre több ország lép be az Unióba. Jelenleg épp egy óriási ugrás előtt állunk, hiszen május elsején egyszerre 10 ország lett tagja Európai politikai közösségének, s köztük mi magunk is.

Egy éve lesz, amikor tavaly májusban a csatlakozó országok egyikének országgyűlési képviselőjeként átléptem a brüsszeli parlament kapuját, hogy a Magyar Országgyűlés megbízásából ott Magyarország belépéséig megfigyelőként, május 1. után pedig az európai parlamenti választásokig képviselőként dolgozzam. Milyen is ez a parlament? Első benyomásunk az lehet, hogy természetesen óriási, de nem olyan természetesen roppantul széttagolt. A brüsszeli (belgiumi) székhelyen kívül kb. 450 km-re tőle, de már Franciaországban, az elzászi Strasbourgon áll egy másik hatalmas épület, ugyancsak a teljes parlament befogadására, s Luxemburgban van a parlament titkársága. Az európai képviselők pedig ingáznak Brüsszel és Strasbourg között, a tisztviselőknek ezen kívül Luxemburgban is van dolguk. Az Unió hatalmi központja nemcsak földrajzilag, de szerkezetében is három osztatú. Egyik eleme az Unió kormányának is tekinthető Európai Bizottság, ahol a miniszterek helyett

biztosok irányítják az egyes területeket. Másik eleme a Tanács: ez a tagországok miniszterelnökeit, vagy ágazat szerinti minisztereit fogja át. Az elnökség fél-évente más-más tagországra száll; jelenleg Írország elnököl. Minden elnökség munkatervet készít és annak megfelelően irányítja az üléseket. A döntéshozatal harmadik eleme pedig az Európai Parlament. Ma már (1979 óta) közvetlen európai választásokon méretkeznek meg a képviselők, akik politikai meggyőződésük szerint pártcsaládokba tömörülve végzik munkájukat.

A parlament választja a Bizottság elnökét, vagy hívja vissza a Bizottságot, ha elégedetlen annak tevékenységével (az előző elnök, Jacques Santer épp emiatt kényszerült távozni).

A parlamentben jelenleg 626 képviselő dolgozik, az újonnan belépő országok képviselőivel ezek száma 788-ra növekszik. A képviselők a pártcsaládok, a pártokat összefogó nemzetközi szervezetek szerint hét képviselőcsoportban dolgoznak, de az országokként eltérő választási szabályok révén vannak független képviselők is (jelenleg harmincegyen).

A legnagyobb csoport (frakció) az Európai Néppárt- Európai Demokraták csoportja. Ez különféle keresztényde-

mokrata pártokon kívül az angol konzervatívokat fogja össze.

Megfigyelőként ennek a munkájában vettem részt 9 fideszes és rajtam kívül 2 MDF-es társammal együtt. A frakción belül egy nemzeti csoportot alkottunk, melyet Szájer József (Fidesz-MPSZ) vezet, helyettese pedig Ékes József (MDF). Az itthon külön csoportban dolgozó és az európai választáson külön induló két jobboldali párt európai együttműködése végig zavartalan volt. Ennek köszönhetően számos ügyben sikerült véleményünkkel befolyásolni az egész néppárti csoportot és így a parlamenti képviselők többségét is. A frakción belül munkacsoportokban dolgozunk, ahol minden témának felelőse van. Az egész parlament az itthonról is ismert bizottsági rendszerben működik. A parlamentnek 17 állandó bizottsága van, ebből 15 illeszkedik a kormányként működő Európai Bizottság 15 biztosának a szakterületéhez. Két további parlamenti bizottság pedig különleges feladatot lát el: egyik a női egyenjogúság kérdéseivel foglalkozik, a másik (az ún. petíciós bizottság) az európai polgárok egyéni jogsérelmeivel, amelyeket a különböző országok intézményei okoztak nekik.

Kelemen András
országgyűlési képviselő

MIT ÉR AZ EMBER, HA MAGYAR?

Válogatás a 8. osztályosok vallomásaiból hazáról, magyarságukról

„Remélem, hogy hazánkban minden embernek fontos, hogy megmaradjon e nagymúltú népnek a kultúrája, hagyományai.

Fontos, hogy megőrizzük magyarságunkat. Tegyük meg mindent hazánkért és legyünk hűségesek hozzá.”

(Ispán Roland)

„Mit ér ez az ország Európa közepén ebben a nagy világban? Mit tudunk adni a világnak magyarként? Egy messzire visszanyúló kultúrát, és sok-sok értékes ma élő és már nem élő magyar ember munkáját, eredményeit. Remélem, hogy most az EU-s csatlakozás után is meg tudunk maradni magyarnak.”

(Szénási Adrienn)

„Ahhoz, hogy hazánkat minden honfitársunk becsülettel szolgálja, hogy érte minden áldozatra kész legyen, gyermekeinket ebben a szellemben kell nevelni és nem hagyni elveszni, elfeledni a múltunkat, a történelmünket.”

(Kiss Krisztián)

„Hogy magyar vagyok, az számomra megtiszteltetés, mert csodálatos történelme és gazdag kultúrája van.

Tanuljunk hős elődeinktől hazaszeretetet!

Vigyázzunk kincsünkre, a magyar nyelvre!”

(Mészáros Tamás)

„Mit jelent nekem, hogy magyar vagyok? Ide teremtett a jó Isten. A vers is azt mondja: „itt élnek, halnod kell”. Magyar vagyok és örülök, mert vannak gyökereim.

Van gazdag kultúránk, melyet ha ápolunk, kitörölhetetlenek leszünk a világtörténelemből.”

(Márkus Erzsébet)

„A nyelvünket, a kultúránkat, a történelmünket nézve igazán büszkék lehetünk arra, hogy magyarnak születtünk.”

(Zémann Katalin)

„Nem kell szégyenleni, hogy magyarok vagyunk. Nagypapáinknak, nagymamáinknak köszönhető, hogy a magyar nyelv megmaradt, mert tovább adták gyerekeiknek.

Sokszor az édesanyanyelv volt az egyetlen menedék.”

(Tóth Károly)

„Mákszemnyi ország vagyunk a térképen, sokan nem is tudják, hol található. Pedig mennyi értéket sejt ez a szó: „magyar”. Írókat, tudósokat, sportolókat, becsületes, hazaszerető közembereket.

Másnak egy kis ország Magyarország, nekem több: a hazám.”

(Balassa Gergő)

„Történelem órán nagyon érdekes témával foglalkoztunk. Azt a feladatot kaptuk, hogy fejtsük ki gondolatainkat arról a kérdéssel, hogy mit ér az ember, ha magyar?

Úgy érzem, a magyar ember büszke lehet a nemzetére, az ország népességére, szokásaira, múltjára.

A magyar nép bölcs és erős. Nagy történelmi személyiségeink példát adnak hazaszeretetről.”

(Farkas Zsolt)

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A Képviselő-testület április 20-án, május 11-én és május 27-én tartott ülést.

Április 20-án a 2003 évi költségvetés és terv zárszámadása mellett több az átlagosnál több napirend szerepelt.

A 2003 évi pénzügyi zárszámadást az alábbi főbb számokkal fogadta el a testület:

a./ Bevétel (e Ft-ban):

– Állami támogatás	72.379,-
– SZJA	32.140,-
– Központosított célirányzat	3.288,-
– Eü. finanszírozás	11.617,-
– Saját bevétel	50.544,-
– 2004 évi előleg	6.366,-
– Előző évi pénzmaradvány	35.459,-
Összesen:	211.793,-

b./ Kiadás (e Ft-ban):

– Működési kiadás	130.905,-
– Önkormányzat kiadásai	23.973,-
– Átadott pénzeszközök	19.295,-
– Felújítás, beruházás	9.686,-
– Átfutó kiadás	5.790,-
– Független kiadás	6.366,-
– Pénzmaradvány – működési	6.366,-
– fejlesztési	9.412,-
Összesen:	211.793,-

A 2003 évi pénzügyi terv elsősorban a fejlesztésre koncentrált és elég szűk keretet hagyott a működtetésnek. Észre is lehetett venni az elmúlt évi fejlesztési feladatok leállításánál, az augusztustól jelentkező pénzügyi hiánynál. A bérek kismértékű elmozdulása (senki sem kapott jutalmat, senki sem kapott indokolatlan bérfejlesztést) a járulékoknál már jelentősen mutatkoznak. Túl optimistán álltunk neki a 2003-as évnek, sajnos elértünk azon önkormányzatok közé, akik hitelekkel tengetik mindennapjaikat, kifizetetlen számlákat tologatják és nemet kell mondani sokszor jogos kérésekre is.

Az igazi pénzmaradvány mintegy 10 millió forint, az az összeg, amely december végén a vállalkozók által befizetett iparüzési adó feltöltési kötelezettség miatt is keletkezett, másrészt a II. félév takarékos gazdálkodásából fakadó elenyészőnek mondható maradvány, főleg ha a 8 millió forintos általános gazdálkodási tartalékra gondolunk. A tényleges 15 millió forint feletti maradványban szerepel az állami finanszírozás több mint 6 millió forintos gazdálkodási előlege.

A helyi adóban történt teljesítés jó számnak látszik, azonban mögötte súlyos kiesések vannak. A pénzforgalmi szemléletű könyvelésünk miatt látszik az adó teljesítés, de a kiadási oldalon közel 4 millió forintot kellett volna visszafizetni, amelyből ténylegesen vissza is fizettünk több mint kétfélmillió forintot. A többi maradhatott a számlánkon, de a 2004 évi adó ezzel már teljesítettnek is tekinthető ennél a vállalkozónál. Így már ebben az évben is iparüzési adókiesésre számolhatunk.

Önkormányzati rendeletek jogharmonizációja során a Képviselő-testület 4 rendeletét módosította, pontosította, 11 rendeletét hatályon kívül helyezte, 4 rendeletét egységes szerkezetbe foglalta, míg egy rendeletét (községrendezési terv) az év végéig módosítja. Néhány rendeletének felülvizsgálata a

hatályos jogszabályokkal való egyeztetése folyamatban van, de ezen rendeletek nem tartoznak az uniós jogharmonizáció körébe.

Különböző pályázatokban való részvétel tekintetében a testület döntött 7 pályázat benyújtásáról, melyek: Általános iskola tetőtér beépítés, egészségház építés, községrendezési terv elkészítése, művelődési feladatok érdekeltég növelő pályázata, könyvtár érdekeltég növelő pályázata, Ercsi Kistérség településfejlesztési koncepció elkészítése, a település környezetvédelmi programja kidolgozása.

Ezen pályázatokra a szükséges önerő (kivétel, egészségház) rendelkezésre áll.

Területfejlesztési Önkormányzati Társulás létrehozása során az Ercsi Kistérségbe tartozó települések megállapodtak abban, hogy a jogszabály megváltozásáig együttműködnek, erre megállapodásokat kötnek. Az egyik ilyen megállapodás a Területfejlesztési Önkormányzati Társulás. E társulási megállapodás nélkül a kistérség települése sok pályázattól eleshetnek, fejlődésben lemaradhatnak. Folyik a társulási megállapodás megszövegezése, a települések testületei döntés előkészítése. Reméljük Ercsi város is elfogadja a korábbi kistérségi együttműködést és gyakorlatot.

Művelődési ház igazgató kinevezése kapcsán a Képviselő-testület, tekintve, hogy az öt éves megbízása Bediné Németh Mártának lejárt, pályázatot írt ki. A pályázati szakaszban egy pályázat érkezett Bediné Németh Márta igazgató részéről. A testület a pályázatot elfogadta és Bediné Német Mártát igazgatónak újabb öt évre kinevezte.

Május 11-ei ülésen a testület értékelte a település közbiztonsági helyzetét. A rendőrség beszámolója értékelése során megállapította a jó együttműködést és azt, hogy a martonvásári rendőrőrs munkának hatékonyságát a létszámhiány akadályozza, melyre a rendőrkapitány korábban a polgármestereknek tartott kistérségi értekezletén ígéretet tett.

Településünk, a polgárőrség segítségével, a rendőrség közreműködésével „nyugodt, biztonságos sziget” a környéken. Reméljük ez a minősítés a jövőben sem fog változni.

Katasztrófavédelmi, polgári védelmi feladatok értékelése kapcsán a testület a megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság írásos anyagát értékelte, melyet a polgármester a helyi feladatok végrehajtásának értékelésével egészített ki.

A gyámügyi feladatok értékelése, a Gyermekjóléti szolgálat beszámolója során a testület meghallgatta a szakmai értékelést, melyet elfogadott.

Május 27-ei rendkívüli zárt ülésen a Képviselő-testület a megüresedő orvosi álláshelyre jelentkezett új orvost hallgatta meg.

A település orvosa Dr. Gyöngyösi Ildikó július 1-jétől Budapesten kívánja praxisát gyakorolni.

E bejelentését már kora tavasszal megtette, de az első kiírt pályázatra senki sem jelentkezett. A második alkalommal már volt jelentkező Dr. Kertész Tamás személyében, aki augusztus 1-jétől vállalkozásban fogja a munkát végezni. A pályázat elbírálása folyamatban van, végleges döntés júniusi ülésen várható.

Egyéb ügyeket is tárgyalt a testület, amelyekről az információban olvashatnak.

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Mire az újság megjelenik, már lezajlottak a Tordasi Kulturális Fórum eseményei. Az előzetes érdeklődésből, a kiállítók és fellépők számából ítélve ismét csak a dicséret az elismerés és köszönet szó jut eszembe, valamint az, hogy jó ebben a közösségben élni és dolgozni.

Az egyszerű hobbiból, kedvtelésből készült alkotásoktól, a profi műveken át, a magas szintű művészi élményt nyújtó előadástól a szívből jövő bemutatkozásig, minden megtalálható a repertoáron.

Legyünk büszkék mindannyian, akik köztük élhetünk, és legyenek büszkék önmagukra, hogy van mit nyújtani lakótársaiknak.

Köszönöm mindnyájuknak, hogy részt vettek az eseményen, remélem jövőre is számíthatok Önökre és azokra is akik még eddig szerénységből nem vettek részt.

A NYÁRI PROGRAMOK:

Rendszeres programjainkon kívül a szünidő alatt várom az iskoláskorú gyerekeket **játszóházba**, munkanaponként 9 órától 12 óráig, és 14 órától 16 óráig.

***

A pályázaton nyert két számítógép Internet kapcsolattal a lap megjelenésétől számítva a lakosság rendelkezésére áll. *Használati díja óránként 100 Ft.*

Munkaidőn kívüli nyitva tartás:

Hétfőtől – csütörtökig **14 órától 20 óráig.**

Pénteken – szombaton és vasárnap **18 órától 21 óráig.**

Mivel egyelőre csak két gép áll rendelkezésre előnybe kívánjuk részesíteni azokat, akiknek tanulmányaikhoz, vagy munkájukhoz szükséges a Net-hez való hozzáférés. Természetesen bővíteni kívánjuk a gépparkot, ha módunk lesz rá.

***

Július 17-én szombaton 18 órától a művelődési házban operaáriákat hallhatunk

RITTMANN GÉZA – basszus

SZÜCS ÁRPÁD – tenor előadásában

HIDEKGUTI PÁLMA zongorakísérettel

Szeretettel várunk minden operakedvelőt.

Az előadást *Bodó Attila* jóvoltából hallhatjuk.

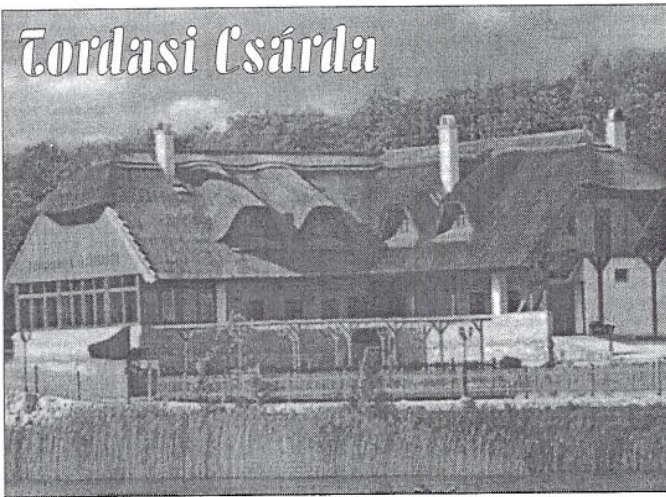
Kívánok mindenkinek kellemes nyaralást, tartalmas kikapcsolódást a szabadság idejére.

Bediné Németh Márta

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

Tájékoztató a csatornázásról

Május 29-én hivatalosan is megnyílt a TORDASI CSÁRDA.

A szép környezetben lévő új épület a település, de talán mondhatjuk, a környék régen meglévő igényét elégíti ki. Végre egy olyan hely, ahol ha úgy adódik családostól, vendégestől leülhet az ember és eltölthet néhány órát.

A csárda előtti halastó, a gyerekek számára kialakított játszótér, a közvetlen szomszédságában lévő vadás-park és egyáltalán a falu, egész napos programot tud adni az ide érkezőknek.

Farkas Jenő tordasi vállalkozó gondolatai, elszántsága találkoztott Huszár Sándor és Sipos Sándor vállalkozók elképzeléseivel és a Három Sziget Kft üzemeltetésében megnyílhatott e vendéglátó egység.

A további tervekben szereplő épületek (panzió) megépítésével a környék és a megye egyik frekventált turisztikai helye lehet. Bizzunk ebben és tőlünk telhetően segítsük célkitűzéseik megvalósítását.

Gratulálunk az egységhez és köszönjük, hogy falunkat ezzel gazdagították.

A csatornaépítés munkálatait folyamatosan végzi a kivitelező, az ÉPGÉP 2002 Kft. Már elkészült és az utómunkálatok folynak a Sport, a Vajda János, a Gárdonyi, a Jókai, a Vörösmarty, a Somogyi, az Arany János utcában. Elkezdték a Petőfi utca és a Dózsa Gy. utca kivitelezését. A kivitelező mindenkivel egyeztet a konkrét csatorna csatlakozási pont kiépítésére, ezért kérjük aktív közreműködésüket. Eddig e tekintetben panasz nem merült fel.

A kivitelezés során csak a legszükségesebb ideig lesznek nyitott árkok, de hétvégére nyitott árkot nem hagynak.

A munka folyamatában vannak kényelmetlenségek, vannak problémák (közlekedés, por, a hétvégi szemétszállítás bonyolultsága). Ezt még tetézte a kivitelezés során esett eső mennyisége is, amikor a le nem takarított porból „vendégmarasztaló sár” lett. Az eső után a munkaárkok megsüllyedtek, a lakások megközelítése gondot okozott. A kivitelezést ellenőrző szakemberek a szükséges intézkedéseket megtették, így a kényelmetlenségek fokozatosan megszűnnek.

Kérjük további szíves türelmüket a munkák során, és ha lehet, segítsék a kivitelezők munkáját.

***

A községi állatorvos *Dr. Pápai Péter* új telefonszáma: **06-30/414-60-51.**

***

Változott a martonvásári kistérség építész ügyfélfogadási rendje, az alábbiak szerint:

Település	helyszíni ügyfélf.	martonvásári ügyfélf.
Tordas	hétfő: 9-12-ig	kedd: 9-15.30-ig
Gyúró	csütörtök: 9-15-ig	hétfő: 13-16-ig
	szerda: 13-17-ig	péntek: 8-12-ig
Kajászó	szerda: 8-12-ig	hétfő: 13-16-ig
	szerda: 13-17-ig	péntek: 8-12-ig
Baracska	csütörtök: 8-12-ig	hétfő: 13-16-ig
	szerda: 13-17-ig	péntek: 8-12-ig

***

Az éves szemétszállítási díjak befizetésére továbbra is van lehetőség hetente szerda délutánonként, ügyfélfogadási időben (13-16.30 óráig) a polgármesteri hivatalban.

***

A Fejér Megyei Közgyűlés kezdeményezését, amelyben a székesfehérvári „öreg SZTK” (rendelőintézet) értékesítésének támogatását kérték, a képviselő-testület elutasította, a kezdeményezést nem támogatta.

***

A képviselő-testület a Pillikék Táncegyüttes „Szomszédolás” című Országos Gyermekek Néptáncfesztiválon való részvételére 288.000 Ft-ot biztosított. A május 14-15-16-án tartott fesztiválon szerepelt gyermek táncosaink nagy sikert arattak.

***

A szennyvízcsatorna építés helyi munkálatainak szakmai ellenőrzésére, felügyeletére a felelős műszaki ellenőr mellett egy fő mérnök munkáját veszi igénybe a képviselő-testület. E munkával a kivitelezés során mintegy napi kapcsolat alakul ki, a kivitelezés minősége garantált figyelemmel kísérésével.

***

A csatornaépítés során kiderült, hogy a Gábor-majorba vezető út tulajdonjoga rendezetlen, az a mellett lévő nagy szántóföldi tábla része. A tulajdonosokkal való megállapodás

alján az önkormányzat intézkedett a tulajdonjog rendezéséről, annak önkormányzati tulajdonba kerüléséről, hogy az út fenntartása, az építésre való pályázat benyújtása sikeres lehessen.

***

A képviselő-testület a községi könyvtár könyvtárosi állására benyújtott pályázatokat (6 pályázat) elbírálta. A pályázatokat 4 szakképzett és két képesítés nélküli nyújtotta be. A pályázatok közül Mihovics Márta martonvásári lakos, iskolánk pedagógusának pályázatát fogadta el a testület. A könyvtárosi állásban a váltás időpontja: 2004 szeptember 1.

***

A pályázaton két számítógépet nyertünk azért, hogy azok akik azt más formában (saját gép, munkahely) megoldani nem tudják a szükséges Internetezést a művelődési ház gépein oldják meg.

Az e célra kialakított helyiségben van lehetőség e szolgáltatás igénybe vételére, egyenlőre csak a két géppel, melyet 4-5 darabra kívánunk fejleszteni.

Használati díja óránként 100 Ft.

Ígénybe vehető a művelődési ház munkaidejében illetve munkaidőn kívüli:

Hétfőtől – csütörtökig 14 órától 20 óráig.

Pénteken – szombaton és vasárnap 18 órától 21 óráig.

ISKOLAI HÍREK

„Életednek öröme a gyermek,
Virág, kit a tavaszi rét termelt
Ha először szólít puha szóval,
Úgy véled, a fülemüle szólal...”

A tanév befejezése előtt utolsóként számolunk be iskolai életünk eseményeiről, az elért eredményekről.

A környezetvédelmi fejlesztési terveknek megfelelően szoros kapcsolatban állunk az óvoda nagycsoportosaival, megkönnyítve számukra az iskolai életbe való beilleszkedést. „Közvetlen környezetünk” megismerése céljából közös sétán vettek részt az 1. osztályosok a nagycsoportos óvodásokkal. A leendő első osztályos tanító néni meglátogatta a kicsiket az óvodában, majd – mint minden évben – ők is részt vettek az 1. osztályban egy óralátogatáson, bepillantást nyerve az itteni életbe és szokásokba.

Április 30-án a Művelődési Házban ünnepi műsorral köszöntöttük az édesanyákat és nagymamákat.

Valamennyi felsős tanítványunk megismerkedett a magyarság ősi kincsével, a rovásírással. Dicséret illeti őket. A rovásírás versenyen 35 tanuló vett részt, ahol az

I. helyezést	Kitzinger Ildikó	7. osztályos
II. helyezést	Ispán Magdolna	7. osztályos
III. helyezést	Petz Anna	5. osztályos

tanuló érte el. Gratulálunk nekik.

Lezajlott a felső tagozatosok iskolai **matematika** versenye:

7-8. osztályban

I. helyezett	Hanzi Renáta	7.o.
II. helyezett	Balassa Gergő	8.o.
III. helyezett	Kitzinger Ildikó	7.o.

5-6. osztályban

I. helyezett	Hajas Tímea	6.o.
II. helyezett	Boka Dániel	5.o.
III. helyezett	Müller Máté	6.o.

Az „Arany Dániel” Fejér megyei matematika verseny 2. fordulója után Boka Dániel 5. osztályos tanuló V. helyezést ért el.

„Hogyan élünk drogok nélkül?” címmel a Fejér megyei

Rendőrkapitányság rajzpályázatát hirdetett meg, iskolánkból 8 tanuló munkáját küldtük be. Boka Dániel 5. osztályos tanuló II. helyezést ért el. Gratulálunk neki.

Május 12-én iskolánk névadójára emlékeztünk koszorúzással, rövid köszöntővel, majd a „Madarak Éve” alkalmából a Művelődési Házban nagyon érdekes, tanulságos filmvetítést láthattunk. Ezt követően kicsik és nagyok egyaránt akadályversenyen mérhették össze tudásukat a természet – a madarak, növények ismeretével kapcsolatban. Az alsó tagozatosokhoz csatlakoztak a nagycsoportos óvodások is. Nagyon jól éreztük magunkat, a kicsik élvezték a játékot, de mégis tanulságos feladatokat. A nagyok ezután a Sajnovics Kupáért küzdöttek. I. helyezést a 8. osztály, II. helyezést az 5. osztály ért el. Gratulálunk. Valamennyi tanulót a Diákönkormányzat ajándékkal jutalmazott.

Május 17-én alsó tagozatos diákjainkkal az Érdi Művelődési Központban a 100 Folk Celsius Koncerten nagyon jól éreztük magunkat.

Május 20-án iskolánk Színjátszó szakkörös tanulói a Művelődési Házban tanévet záró színdarabban jeleskedtek. Valamennyi szereplőt dicséret illeti, játékuk kedves és élvezetes volt. Köszönjük azoknak, akik jelenlétükkel megtiszteltek bennünket.

A felső tagozatosok közül 23 tanuló a RÉBUSZ Országos Feladatmegoldó Versenyen vett részt. Matematikából, angol nyelvből, fizikából, biológiából, földrajzból, történelemből, sporttörténetből és nyelvtanból versenyeztek.

Balassa Gergő matematikából 4., fizikából 3. helyezést ért el.

Jó szerepeltek még:

Tóth Barnabás	6.o. matematikából	8.
Müller Máté	6.o. matematikából	12.
Varga Gergely	6.o. matematikából	12.
Zémann Katalin	8.o. biológiából	13.
Farkas Zsolt	8.o. nyelvtanból	15.
Diószegi Márk	6.o. matematikából	16.
Farkas Zsolt	8.o. matematikából	17.
Vranek Petra	7.o. nyelvtanból	19.

Az alsó tagozatból 27 tanuló vett részt az országos levelezős matematika és magyar nyelvtan versenyen. A legszebb eredményeket emelném ki.

(Folytatás az 5. oldalról)

Varga Gábor	1.o.tanuló	1. helyezett
Szabó Dániel	1.o.tanuló	2. helyezett
Tóth Petra Lilla	1.o.tanuló	3. helyezett
Pók Máté	2.o.tanuló	3. helyezett
Szabó Péter	1.o.tanuló	4. helyezett
Zoltai Liza	1.o.tanuló	8. helyezett
Tiszperger Roland	1.o.tanuló	11.helyezett
Milichovszky Emőke	2.o.tanuló	11.helyezett
Kónya Bence	3.o.tanuló	12.helyezett
Karnóczy László	3.o.tanuló	13.helyezett
Erdélyi Gábor	3.o.tanuló	17.helyezett
Petz András	3.o.tanuló	17.helyezett

Gratulálunk az elért eredményekért.

Május 31 – június 4. között Nagyvisnyón Erdei iskolában tanultak felső tagozatos és 3-4. osztályos diákjaink. Számukra itt zajlott le a Gyermeknap is.

Az itthon maradó 1-2. osztályosoknak június 1-jén az iskola aulájában (a rossz idő miatt) tartottuk a játékos szórakoztató

programot. Segítséget az SZMK tagjaitól kaptunk, köszönjük. A gyerekek számára ajándékot és jutalmat ajánlottak fel:

A „Viki” ABC (Kántor Ferenc)

„Családi” ABC (Bucsi Istvánné)

„Györgyi” ABC (Tóth Ferencné)

Bradák György.

Nagyon köszönjük a segítséget.

Június 2-án az 1-2. osztályos tanulókkal Szentendrére a Falumúzeumba látogattunk. Szép és maradandó élménnyel lettünk gazdagabbak.

S lassan elérkezik a tanév vége, következik a jól megérdemelt nyári pihenő.

Tanévzáró ünnepély és ballagás június 12-én szombaton 17 órakor lesz iskolánkban.

Kívánok minden kedves kollegámnak jó pihenést, iskolánk valamennyi tanulójának szép élményeket a nyárra, a búcsúzó 8. osztályosoknak pedig sok sikert, szerencsét elkövetkezendő éveikben.

Somfai Sándorné

A kistérségi társulási törvény

Nincs recept a megoldásra: így reagált a kistelepülések helyzetét jellemző rövid hozzászólásomra a Vidékpolitikai Kormány meghatalmazott a Vidék Parlamentjének fórumán január 13-án.

Ennek ellenére a május 26-ai (valóban a kistelepülések számára szervezett?) TÖSÖZ (Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége) konferencián első között szólal majd fel. Sajnos, a tervezett program szerint, az érintett polgármesterek megint csak hallgathatnak, és megalázó módon csak az előadások végén tehetik majd meg észrevételeiket, amikre megint nem kapnak majd választ. Mikor lesz már fordítva: mikor hallgatnak meg minket mindazok, akik eddig nekünk beszéltek? Akkor, ha összefogunk, és megalakítjuk saját érdekvédelmi szövetségünket.

A hatalomnak azonban igen előnyös a kistelepülések szétszórtsága, gyengesége, elérhetetlensége (több száz településnek még mindig nincs e-mail címe). Így könnyű velük (el)bánni, egyenként, külön-külön demokráciát és fejlesztést hirdetni, miközben változatlanul nem kapnak kiemelt támogatást a kistelepülési önkormányzatok (iskolák, óvodák), a helyi élelmiszerboltok, gyógyszertárak, posták... Sőt! A nagy hanggal hirdetett hitel program az áltatás kitűnő példája, hisz csak az tud hitelt felvenni, de az eddig is tudott, akinek van mire! Ezer feletti az ÖNHKIS önkormányzatok száma! A BM által nyújtott lehetőség az önrészre pedig – szerintem – olyan településeket érint, amelyek már nem is pályáznak, hiszen a pályázaton megnyert beruházást a kivitelezés után működtetni is kell ám, az esetlegesen bevállalt munkahely teremtésre pedig bérkifizetést kéne

elkülöníteni, ha van miből. Így most már kénytelen vagyok azon gondolkodni, előnyös, vagy hátrányos, ha nyerek a Sapard pályázaton.

Hiába röpködnek az AVOP, KIOP, ROP madarak, hiába oszتانak szét milliárdokat (amik nem jutnak el a pályázni már képtelen kistelepülésekre), továbbra sincs kreatív, a magyar sajátosságokra épülő településfejlesztési elképzelés.

A kistérségi „önkéntes” (gazdasági megmozgításokkal is támogatott) társulások nem hogy nem erősítik a kistelepüléseket, hanem az önkormányzati feladatok közös finanszírozását, intézmények közös fenntartását előtérbe helyezve, a helyi önkormányzatokat voltaképpen gyengítik. A kistelepülések speciális igényeit uniformizálják, a működtetés költségeit (pl. csatornadíj) a lakossággal fizettetik meg. Az egybeolvasztott, arc nélküli fejlesztésekről a társulások döntenek majd, persze „demokratikus” alapon, igazodva az EU-s szabványokhoz, a globalizációhoz. A települések elsorvadnak. Nem lesz, ami maradásra, letelepedésre csábítson.

A következő ésszerű gazdasági lépés az lesz, hogy további költségvetési forrásokat vonnak majd meg a kistelepülési önkormányzatoktól, hivatkozva arra, hogy a kistérségi társulás látja el a „közös” feladatokat, és az kapja meg rá a pénzt – nem maguk az önkormányzatok.

A parlamenti pártok nyilván egyetértenek abban, hogy a világ folyamatait, a fenntartható fogyasztást – amely az embereket pénzfüggővé, kiszolgáltatottá teszi, a közösségeket, családokat gyengíti – követni kell. A döntéshozók –

racionalizmusra, közigazgatásra, területfejlesztésre, forráselosztásra és EU-ra hivatkozva, desszertnek a még nem létező e-közigazgatást, és e-önkormányzatot felszolgálva – a kistelepülési önkormányzatokat önmaguk felszámolására ösztökélik. Legyen a magyar falu az ingatlanfelvásárlóké!

A költségvetés egyik ellentmondása is alátámasztja a fentieket: a beruházások ösztönzése mellett, az önkormányzatokat további megszorításokkal terhelik (például a kötelező bér-, és tiszteletdíj emelés, melyhez gyakorlatilag nincs támogatás!), ezért a forráshiányos, csödbe jutott önkormányzatok még átcsoportosítással sem lesznek képesek pénzügyi fedezetet biztosítani a fejlesztésekre.

A jelenlegi vidékfejlesztési szemlélet (melyet kizárólag pénzügyi szempontok vezérelnek) továbbra is a városi agglomerációkba kényszeríti a települési lakosokat. Súlyosan és közvetlenül vét a nemzeti kultúra és hagyomány megtartása ellen, közvetve a környezetvédelem ellen, akadályozza az esélyegyenlőséget, a felzárkózást, kb. 800 ezer ember életkörülményeinek javulását.

Ez lenne az Európai Unió? A vidékfejlesztés? A településfejlesztés? A magyar identitás megőrzése? Ez a demokrácia? Ez az önkormányzatok autonómiaja?

A szegények az elfekvőben vannak, a polgármesterek, az állampolgárok már nehezen mozdulnak. A szükséges aktivitáshoz, a „vízszintes” és „függőleges” társadalmi összefogáshoz pedig hit és bizalom kellene, amit a politika vasfoga, az eljátszott demokrácia (te is tudod, én is tudom, mégis úgy teszünk, mintha...) kiöl belőlünk. *Mit tehetünk? Mit tegyünk? Feladjuk? Összefogunk?*

Baló István
Salföld polgármestere

Pályám emlékezete

4. Botcsinálta orvos

Az oktatás Tornanádaskán általában zavartalanul folyt – már a körülményekhez képest. De nekem ezen felül még sok egyéb teendőm is akadt.

A körzeti orvos egyszer megkért, hogy egy folyamatos injekciózásra szoruló betegnek adjam be naponta az injekciót, mivel ő körbejár pár falut és erre már egyszerűen nincs ideje. Jó barátságban voltunk, megcsináltam. Volt eset, amikor egyik kislány tanítványom elesett, homlokát egy lépcsőbe ütötte. A szeme fölött 4-5 cm-re lelógott a homloklebenye. Az apja kétségbeesetten szaladt hozzám a vérző gyerekekkel, hogy segítsék. A körzeti orvos most is „körben volt”, valamelyik másik községben. Mit volt mit tenni: egy alkoholba mártott tüvel-cérnával öltöttem vissza a levált részt. Úgy látszik, jól csináltam, mert az orvos gratulált sebészi tudományomhoz. Ugyancsak ilyen kiegészítő tevékenység volt, hogy leveleket, kérvényeket írtam.

A községben sem jegyző, sem pap, de másik tanító sem dolgozott; mi voltunk bódvaszilasi körjegyzőség legkisebb faluja. Egyedüli értelmiséginek rajtam kívül a német Karl Lücke, az uradalom intézője számított. Vagyis: egyedül voltam „iskolázott” ember. Ha már nő lettem volna, ezek a dolgok könnyebben mennek, de nősülésre még nem gondoltam.

Nagy gondot jelentett az étkezés. Házvezetőnk alkalmazására nem volt lehetőség – anyagiak hiánya miatt.

Egy vasutasnál ebédet kaptam. Havi 50 Pengőért. Nagyon sok pénz volt az én jövedelememhez képest, hiszen csak havi 82 pengőt kaptam. Próbálkoztam a határőrségnél is. Ehetetlenül rossz volt a koszt. Nem a nyersanyagban volt a hiba, hanem mert nem szakember készítette. Végül is egy falusi vénlánynál állapodtam meg, aki – bár elég egyhangúan –, de jóízűen főzött maguknak és nekem is. Tej, vaj, túró náluk nem volt probléma, hiszen állatokat tartottak. Déli harangszó után mentem ebédelni – az ebéd a nyárikonyha sütőjében volt – melegen –, ők a mezőn dolgoztak. Nem is találkoztam a családtagokkal. A legolcsóbb megoldást azonban a „dühöngőnek” nevezett saját háztartásom jelentette. Mások is – egyedülállóak – ugyanabban a cipőben jártunk. Volt egy szimpatikus pénzügyőr a vámhivatalnál. Szintén nem tudott hol étkezni. Ő vetette fel, mint lehetőséget, hogy étkezzünk együtt, nálam. Neki rengeteg ideje volt, mert a reggeli és az esti tehervonat ércszállítmányának adminisztrációján kívül nem volt más dolga. Nekem viszont konyhám volt, zöldség, krumpli, liszt állt rendelkezésemre. Kiss Matyi barátom jól tudott főzni. Mire ellett harangoztak, a konyhában fel volt terítve és az asztalon párolgott a leves. A „dühöngőnek” pár hónap múlva be kellett szüntetni az üzemét, mivel Kiss Matyit áthelyezték a faluból. Ma is sajnálom. Jókat ettünk.

Szinte örültem, amikor 1938-ban a Felvidék visszacsatolásához be kellett vonulnom. A legnagyobb problémám – az étkezés –, megoldást nyert, már szakképzett katona-szakács főztjét ettem.

A járandóságot jelentő földeket bérbe adtam egy szegény parasztnak. Felesbe. Összel szorgalmasan szállította be a búzát, krumplit, kukoricát, babot, mákot, szénát. Mindketten jól jártunk. A terményeket kénytelen voltam eladni és pénzt csinálni belőlük. Ez pótolta a havi fizetésem. Egy családostól, nőstől szép háztartást vezethetett volna, tehénnel, sertésekkel, baromfival, de én folyton-folyvást tanítottam, ilyesmire nem maradt idő.

1945-ben – fogságból hazaérkezésem után már nőként –, amikor a pénz értéke a 0-ra süllyedt, a termények különösen becsesek voltak. Semmit sem adtam el, hanem a konyhán felhasználtuk. Először egy kecskét sikerült szerezni, hogy a gyerekek tejjel el legyenek látva. Majd a termelt szénán – egy kuláknak minősített gádzától – tehenet „béreltem”. A tehen nap

7 liter tejet adott, de vele egyszerre megszűnt étkezésünk hiányossága. Volt tej, vaj és egyéb tejtermék. Még a zsír sem hiányzott. Egy falusi kislány járt be hozzánk segíteni a két kis gyermek mellé. Tudott fejni is. Nagyszerű segítség volt a feleségemnek. A gyerekek nem győztek megtelni a finomságokkal – mi sem.

Az akkori legnagyobb gondom, a család étkeztetése megoldódott. A természetbeni lakás két szoba, konyha, kamra, pince és az udvaron sertésól, fűkamra. Egy gazdálkodó, több gyermekes tanítónak is elég lett volna. En korábban egyedül lézengtem benne. A konyhában rakott tűzhely, alatta kemencével. Megnősülésem után jó kenyereket sütöttünk benne.

De térjünk meg vissza a kezdetekre. 1928-ban mindjárt az első napokban arra kellett gondolom, hogy a legszükségesebb bútorokat beszerezzem. Szüleim nem tudtak segíteni, hiszen édesapám járandósága „B” listázása (létszámapasztás) után még kenyérré és tejjé is kevés volt. Nem volt pénzem. Részletfizetésre vettem meg a legszükségesebbeket. A szekrénybe sem került sok ruha. Havi 20 pengő volt a részletem. Ki kellett nyögni, bármily nehéz is volt.

Az egész országra jellemző volt a pénztelenség. Rám is. Egy napszám 80 fillér-egy pengő napszámot keresett. Nem egyszer fordult elő velem is, hogy nem volt a vasúti jegyre 60 fillérem, aminek árán szüleimhez elutazhattam volna a közeli Szendrőre.

A „jobb világ” akkor következett be, amikor a nyári terményeket sikerült eladnom. Persze kereskedőknek, akik a legminimálisabb árat fizették.

A tanítói-nevelői munkát nagyon megterhelte, hogy a határőrségtől megkerestek: esténként tanítsam írni, olvasni az analfabéta katonákat. Általában 8-10 fő jelentkezett évente. Este 6-9 óra között állapítottuk meg az oktatás idejét az iskolateremben. Villanyvilágítás nem volt, egy petróleummal működő Phöbus lámpával világítottunk. Ez egy-két óra alatt annyira elrontotta a levegőt, hogy mindig fáradtan, főfájással tértem lakásomra. Nem tudtam, egyek-ígyak, vagy lefeküdjek – annyira fáradt voltam az egész napi levegőtlen tanteremtől.

Ezek az analfabéták nem azért nem tudtak általában írni, olvasni, mert nem volt módjuk iskolába járni: nagy részük járt is iskolába, de olyan tompa agyúak voltak, hogy gyógypedagógiai iskolába kellett volna járni. Ilyen akkor nem volt. Így a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudtam a célt elérni, amit nagyon sajnáltam.

Szegény katonáknak – hazatérésük után – a szolgálatos napos asztalnál éjfélig meg kellett írni a feladatokat. Így sem ment.

Nekem nem voltak szórakoztatóak a népművelés vonalán majdnem minden vasárnapra elrendelt mezőgazdasági, méhészeti előadások, amikre még készülnöm is kellett. És vasárnaponként a reggel 6-8 óra közti levente-oktatások, amelyeket a szomszéd község leventéivel összevonva 30-35 fővel kellett tartanom a levente gyakorlótéren – 2 km-re a falutól. Nyáron versenyekre kellett felkészíteni a leventéket. Igaz, volt benne jó érzés is: mindig a tornanádaskai cigány leventék nyerték meg a futóversenyeket. A levente-oktatást nem csak hazafiságból végeztem, hanem azért is, mert nagyon rá voltam szorulva a havi 20 pengő oktatási díjra.

A Felvidék visszacsatolásával beköszöntött a „jólét”. Azon felül, hogy lakásról, takarítási díjról, étkezéssről és ruházkodásról nem kellett gondoskodnom, kaptam a tanítói fizetést, az annak mintegy kétszeresét jelentő zászlósi (tishti) illetményt, és napi négy pengő hadipótdíjat. Gazdag embernek éreztem magam. És – amikor egyszer szabadságon bementem a járási levente parancsnokságra, lelkendezve fogadtak, mert nem tudták hova küldjék a felgyűlt havi 20 pengőket. Ezt is kifizették. Hiába mondtam,

(Folytatás a 7. oldalról)

hogy én azalatt nem végeztem oktatói munkát. „Annak, aki a hazát védi, minden jár” – mondta a parancsnok. Persze – ennek a jólétnek megjött a bójtje is a háborút követően.

A Felvidék visszacsatolásának ténye másik nagy változást is hozott az életemben. Megnősültem!

Hát annak története volt. A bécsi döntés következtében visszakerült a Felvidék egy jó része. Eddig Tornanádaskánál húzódo határ, most kitolódott. Magyar katonaság vonult be a visszacsatolt területre. Engem is behívtak a Tornanádaskán felállított 400 fős határbiztosító századba. Segédtszjtje *Sárosdy Rezső* őrnagynak, aki addig is jó ismerősöm volt. Bodvavendéginél vonultunk be. A századot őrsőkre – 40 fő körül – osztották. Az őrsők egy-egy határszakaszt biztosítottak. Én is őrsre kerültem: Torna, Aj, Ajfalucska, Szádelő, Krasznahorka

vonalában. Több útellenőrző ponton és járőrökkel ellenőriztünk. A szakasz állomáshelyét fenn, magasan a hegyek között megbúvó kis faluban jelölték ki. Az egyetlen elszállásolási hely az iskola és az elhagyott tanítói lakás volt. Ott laktam én is, ott étkeztünk, főztek. Ajfalucskanak (most Hacava) hívták. Nem szlovák, hanem ruszin település volt, lakói valamikor Kárpátaljáról telepedtek ide – favágóként. Orosz templom, orosz pap. Meglehetősen jó viszonyt tartottak fenn velünk. Nem volt semmi probléma. Bevonulásunk a faluba a bécsi döntést követő határkiigazítás során történt. Ugyanis a falunak a völgyből nem volt kijárata, a mi bevonulásunk – vagyis a falu Magyarországhoz való csatolása – igen kedvező helyzetet teremtett számukra. Ezért hálásak voltak. Nagy eszem-iszommal fogadták a szakaszt. És ez a közelség meg is maradt.

Szucsák Elemér

KÖRNYEZETÜNK HÍREI

Újra az új kukákról!!!

Tapasztaltuk, hogy a szemétszállítás napján nem csak a kiosztott kukák vannak az utcára kirakva, hanem zsákok is, és a kirakott kukákat sem jelölték meg meg sokan.

Kérjük, hogy most már az új kukákban kerüljön a szemét minden szombat 7-8 óra között az utcára. Ha valakinek mégis több szemete van, mint ami a kukában elférne, igényeljen újabb kukát, bár ezzel együtt a szemétszállítás díja is duplájára nő. A jövőben azokat, akik ezeket nem tartják be fel kell szólítani, a kuka mellé kitett szemét miatt ki kell vizsgálni mi okozza az átlagosnál nagyobb mennyiségű szemét megjelenését.

***

A csatorna építés során okozott közterületi bontások és rendezetlenség nem jogosít fel bennünket arra, hogy a közterületi kötelezettségünket (kaszálas, csapadékvíz elvezetés biztosítása stb.) elfelejtjük. Lehet kulturáltan építkezni és ezáltal környezetünket is kulturáltan tartani.

***

A faluban közterületre telepített sövények egyre nagyobb része elhanyagolt, gondozatlan. Ebbe bele értendő a túl széles és magas, nyíratlan sövény és az is, amelynél a korábban nemes fagyalt felváltja az akác, a bodza, a juhar és még sorolhatnám. Ez már elgyomosodott sövénynek számít, főleg ha nem is nyírják. A magas, gondozatlan sövények balesetveszélyesek mind a gyalogosokra, mind a járművezetőkre nézve.

Ezért a képviselő-testület szabályozta a közterületi sövények magasságát és szélességét. Tekintve azonban, hogy ennek végrehajtása jelenleg több kárt okozna, mint a magas és túl széles sövény, majd ősszel kérjük fel az illetékeseket a sövény megfiatalítására, megkurtítására, rendezésére. A sövényekből a nem oda illőt azonban már most is el lehet távolítani, hátha a nemes sövény megerősödik.

Addig is kérjük azokat, akikre a fentiek illenek, szüntessék meg meg az elhanyagoltság látszatát is.

FELHÍVÁS!

A Gárdonyi Rendőrkapitányság területén, a Velencei-tó parti településeken Szezonális Bűnmegelőzési Központ kezdi meg működését. A Központ feladata az állampolgárok figyelmének felhívása olyan körülményekre, melyek bűncselekmény áldozataivá tehetik őket.

A Szezonális Bűnmegelőzési Központ gyalogos vagy kerékpáros járőrszolgálatokat indít a strandok, nagyobb bevásárló központok, vasútállomások területére, ahol nagyobb tömegek jelenhetnek meg. Ezekben a helyeken kell felhívni a figyelmet azokra a hiányosságokra, melyek megkönnyítik a lopásokat, baleseteket idézhetnek elő, stb.

A járőrszolgálatok 3-5 fős csoportokból állnak, melyek vezetői rendőrtisztai főiskolai hallgatók lesznek.

A csoportokba várjuk olyan 16-18 év közötti fiatalok jelentkezését, akik 2004. július 26 – augusztus 22. közötti időszakban vállalják – térítésmentesen – a szolgálattal járó feladatokat.

Az egyes turnusok 10 naponként váltják egymást, de ennél rövidebb időre – legalább 1 hétre – is várjuk a jelentkezőket. A jelentkezők részére ebédet biztosít a Fejér megyei Rendőr-főkapitányság, illetve az utazási költségeket diákjegyre visszatéríti. Szállást nem tudunk biztosítani.

A feladatokat 10.00-18.00 óra közötti időben kell teljesíteni. A járőrszolgálatba beosztottak „Bűnmegelőzés” feliratú pólót kapnak, valamint ízelítőt a rendőrség életéből. A szolgálat ellátása közben összeköttetésben lesznek rádióon, illetve mobil telefonon a központ vezetőjével.

A részletekről érdeklődni lehet a 06-22-541-600/2462 illetve a 06-22-541-600/2014-es telefonszámokon Fekete László r. százados úrnál, illetve Korai László r. őrnagy úrnál.

A Rendőrőrs dolgozó

SZTRÁNYAY MIKLÓS:

Szabadulás előtt

...itt a nyár
a harmadik nyaram
aztán szabadlábbon
újra szabadon
valamit ismét
elkezdhetek majd,
visszavágyom
elkívánkozom...

„Holnap van már”

Új nap ragyog fölöttünk
Hat arany sugárral
Hat földrész felett
Hat meg hat csillaggal
Hogy mindannyiunkat
Megvilágosítson
Hogy mindannyiunknak
Békességet adjon.

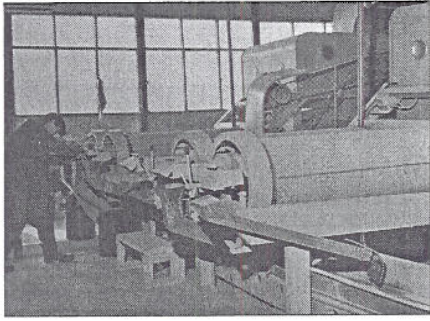
„Mostan emlékezem az elmúlt időkről”
(Ilosvai Selymes Péter)

Történetek, emlékek településünkről

Volt egyszer egy tsz

III. rész

A két község határában 3.200 hektáron gazdálkodó termelőszo-
veteknek különösen nagy erőfeszítést jelentett a jövedelmező
gazdálkodás és tagjai munkájának méltó ellentételezése, hiszen az
átlagosan egy hektárra eső 24 aranykoronás szántók minősége elmarad a
megyei átlagtól. Ezért a növénytermelés jó eredményeinek biztosítása
mellett szükség volt azok jó értékesítésére is: ehhez pedig 8, megtermett
termények tisztítása, tárolása és eredményes értékesítése elengedhetet-
len volt.

Ennek érdekében
épültek fel Tordason a
géptelegen, Gyúron az
állattenyésztési telepen
korszerű, nagy terjedel-
mű magtárak, Erdőma-
jorban pedig még a
Dreher-uradalmi idők-
ben kiválóan megépített
épületeket vonták be erre
a célra. A betakarított
termények tisztítására
Tordason barakképüle-
tekben két, Erdőma-

jorban az egyik magtár mellett még egy korszerű tisztítógéppel
felszerelt fogadóüzem létesült, a saját szaporítású vetőmagok minőségi
termékké történő feldolgozásához ugyancsak Tordason egy Pet-
kus-típusú tisztítógéppel felszerelt vetőmagelőállító üzem létesült.

Ugyancsak Tordason felépült egy nagyteljesítményű, gáztüzelésű
korszerű szárítóüzem, amely naponta akár 1500 mázsa nedves kukoricát
tudott megszáritani, mivel kialakítása folytán akár 24 órás üzemen is
tudott termelni, mert nagy úrtartalmú, emberi- vagy gépi erőt a
mozgatáshoz nem igénylő garatját estig tele lehetett tölteni és átmeneti
szárázaru tartályában reggelig fel tudta dolgozni a betárolt terményt. Így
biztosítani lehetett a termények gyors betakarítását, manipulálását és a
legkedvezőbb időpontig történő tárolását.

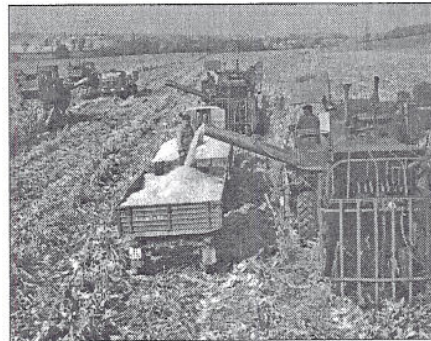
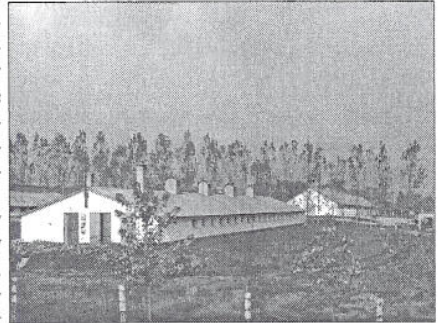
Jelentősen növelte a
növénytermelés termé-
kei értékesítésének gaz-
daságosságát, hogy azok
jelentős részét tovább
feldolgozva tudták érté-
kesíteni. Gyúron – ma-
gyar szabadság alapján
– felépült egy nagytelje-
sítményű, korszerű tak-
armánykeverő üzem,
amely a gazdaság saját
állatállományának és kí-
vántág szerint a háztáji
állatoknak szükségletén
felül jelentős mennyiségben eladásra is termelt. Egy erre a célra
kialakított teherautó a hét minden napján folyamatosan szállította a
megye különböző üzemébe a megrendelt tápokat.
Az üzem havonta átlagosan 5-6000 mázsa
takarmánykeveréket gyártott és évente
mintegy 20.000 mázsa kukoricát és közel 30.000
mázsa takarmánybúzáat és árpát értékesített
feldolgozott állapotban, tehát jóval a nyersáru ára
felett.

Mindemellett igen jelentős lépés volt a
gazdálkodási eredmények javítására az, hogy
bevonták az értéktermelésre a mintegy 290 hektár
területű, addig csak gatz vagy gyenge szénát
termő gyepterületeket. Egy régen is jól gaz-
dálkodó tordasi középparaszt bácsi mondta: a rét
csak arra való, hogy a herékazlamat legyen mivel
befedni. A tordas-gyúrói gyepeken a '80-as években már közel 500
tehén, annak borjúszaporulata és tenyésztő-utánpótlása legelt
tavasztól késő őszig, kiegészítve a legaszályosabb augusztusi hetekben
az erre a célra vetett szudánifü-legelőkkel, késő ősszel pedig – amíg az
esőzés megengedte – a learatott kukoricatarlókat hasznosították a
marhák. A selejtezés után meghízulva eladott tehének és a kiváló

minőségű hízóbikák árával olyan területek váltak értéktermelővé,
amelyek addig semmi hasznot nem hoztak.

Igaz, hogy ezeket az állatokat télen silókukoricával, csőzú-
zaléksilóval kellett átteleltetni, azonban az addig kihasználatlan gyepek
termelésbe vonásával el-
értük, hogy a szarvas-
marhák eltartására fordí-
tott szántóterület egy
hektárjának nyeresége
meghaladta a „legpén-
zesebb” növénynek tar-
tott napraforgó nyere-
ségét is.

Az természetes, hogy
miután a figyelem így
ráterelődött a gye-
pekre, azok is korszerű mű-
velésbe kerültek: rend-
szeressé vált a mű-
trágyázás, a legeltetés utáni tisztítókaszálás és boronálás. A tömérdek
állat rendszeres ivóvízellátását több kilométeres, a földben vezetett
műanyagcső-ivóvízhálózat biztosította, amely a gyúrói sertésleteleptől a
tordasi temetőig, kicsit odább a barackos alatt a tordasi disznólegelőig,
Gyúron a felsőreten működő kúttól a szentgyörgyi és mariannapusztai
határig, valamint a bicskei úti faluszélig hálózat be az ivóvízhálózat a
legelőket, mindenütt egyszerűen és biztosan ellátva az állatokat friss
ivóvízzel.

letekben tartást), amire a tudomány akkori állása szerint csak az e célra
tenyésztett angol-amerikai, külterjes, kistestű és rossz húsminőségű
fajták (hereford, angus stb.) voltak képesek.

Gyúron a télen ellő 250 tehén csak három oldalról fedett istállóban,
tető nélküli etetőtérrel teletelt át, a nyári ellésű marhák és üszök pedig
fedetlen karámokban telettek. Igaz, a külterjesség nem jelent
hanyagosságot: a napi rendszeres száraz alom, a naponta letisztított
etetőtér, a rendszeres etetés, a fagymentes ivóvízellátás elengedhetetlen,
de ezerszer olcsóbb, mint az addig tehénistállónak épült paloták.

Ezért érték egymást a látogatók, nemcsak az
országból, hanem főként Ausztriából, Bajoror-
szágból, de jöttek franciák, kanadaiak, amerikaiak
is. Nem véletlen, hogy egyszer felkereste a
szövetkezetet az ország egyik legnagyobb turista-
szervező irodája, hogy megnézze, mi a csudáért
jönnek sorba hozzájuk igények néhány napi
fürdőzés mellett egy-egy napra Tordas-Gyúróra
üzemlátogatásra? És milyen jólesett hallani annak
a büszke tsz-tagnak dicsekvését, aki elmondta,
hogy amikor a leánya főiskolára jelentkezett és
megmondta, honnan jött, akkor a bíráló bizottság
rákérdezett: hát maga abból a híres termelőszo-
vetkezet falujából jön?

Mindebben persze sok munka és hozzáértés kellett. Nem véletlen,
hogy a szövetkezet főállattenyésztője doktori, termelési elnökhelyettese
címzetes egyetemi docensi minősítést szerzett és nem véletlen, hogy a
sok szorgalmas és hozzáértő traktoros, szerelő, állattenyésztő és egyéb
területen dolgozó szívesen adta munkáját, mert látta eredményét.

Kovács S. Miklós

Jogi Segítségnyújtó Szolgálat a rászorulóknak

Címe: **IM Pártfogó Felügyelői és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Fejér Megyei Hivatala Székesfehérvár, Virág Benedek u. 1.**

Fő feladata: kérelemre **támogatást nyújt ügyvéd-, közjegyző igénybevételéhez**, aki peren kívüli jogvitás ügyben és a mindennapi megélhetést érintő kérdésekben jogi tanácsot-, felvilágosítást ad, beadványt-, iratot készít a rászorulóknak.

Valamennyi hozzáfordulót a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálata nélkül, illeték- és díjmentesen tájékoztatja arról, hogy kérelmének elbírálása melyik bíróság vagy hatóság feladatkörébe tartozik, az eljárás milyen költséggel jár számára, továbbá rövid tájékoztatást ad az egyszerű megítélésű ügyekben felmerült jogi kérdésekben.

Telefon: **(22) 512-113, 512-110**

Ügyfélfogadási idő:

hétfő: 9.00–13.00 óráig, szerda: 13.00–18.00 óráig

FELHÍVÁS

**Esküvők, lakodalmak, összejövetelek
– családi, egyéb – megrendezésére**

minden igényt kielégítő 40-180 fős
termet/termeket kínálunk baráti áron, mely magába
foglalja a kiszolgáló helyiségeket és magas
színvonalú, modern konyhaüzemünket is.

Érdeklődni lehet személyesen:

Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok
Otthona

2463 Tordas, Gesztenyés út 1. szám alatt,
vagy telefonon a /22/ 467-199 /115-ös melléken.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik
id. KISS MIKLÓS
temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek,
ezzel fájdalunkat igyekeztek enyhíteni.

Gyászoló család

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik
KLUCSIK GYÖRGY
építész temetésén részt vettek, sírjára virágot
helyeztek, ezzel fájdalunkat igyekeztek enyhíteni.

Gyászoló család

HIRDETÉSEK

BIOPATIKA – Tordas

Gyógynövények, gyógytermékek, gyógyászati segédeszközök, vényre felírható termékek széleskörű választéka,
Nyitvatartás: hétfő – péntekig 14-18 óráig
Telefon: 22/467-650, 06-30-268-58-43

ENIKŐ Ékszerbolt

Eladás, készítés, javítás, felvásárlás.
Nyitva: K-P 8-17-ig, Szo: 8-12-ig (hétfő szünnap)
2462. Martonvásár, Dózsa Gy. u. 6 (Tsz. udvar) Tel: 22/460-613.

Olcso Árú Boltja Tordason a Sajnovics téren (a virágüzlet mögött).
Édesség, tészta, játékok, ajándéktárgyak, háztartási cikkek, vegyi-árúk,
szőnyegek, ruházat. Külön megrendeléseket is teljesítünk!

Folyamatosan vetőmagok kaphatók.

Horgászfelszerelés és etetőanyagok.

5000 Ft feletti vásárlás esetén havonta ajándéksomagot sorsolunk ki.
Mindenkit szeretettel várunk!

Fogtechnikus

Kiss László 2463. Tordas, Szabadság út 1/M. Tel.: 06/22-467-810.

BILIG autósiskola Tanfolyamok folyamatosan! Személygépkocsi,
tehergépkocsi, nehéz pót, motor-vezetői, Moped, B+E, A, B, C, E
Szaktanfolyamok!

Hajóvezető, árufuvarozó, gépkezelő, targoncavezető, T.I.R., A.D.R.

Jelentkezési helyek: Érd, Budai út 11., Katalin üzletház 9-17 óráig

Telefon: (23) 361-531, (30) 944-0561, (30) 931-8556

Érd, Bagoly u. 118. 7-17 óráig. Tel./fax: (23) 361-013, (30) 944-0561

Sövénynek való télizöld fagyal, mályvacserje, oszlopos tuja, többféle
cserje-, és fajaj eladó.

Cím: Botta Pál Tordas, Rákóczi út 41. Tel. 22/ 668-051, 668-052

Kerttervezést, kerítésépítési, kűfűrási engedélyezési tervekészítést,
kertépítést, kertfenntartást vállalunk.

Cím: Bottáné Böröczffy Erzsébet, Tordas, Rákóczi út 41.

Tel. 22/ 668-051, 668-052.

Fűnyírás – Favágás! Cím: 2463. Tordas, Köztársaság út 5.

Tel: 06-30/21-73-292.

WESTEL DOMINÓ, VODAFON és PANNON telefonfeltöltő kártyák
kaphatók Tordason a benzinkútnál!

Duguláselhárítás!

Falbontás nélkül! Garancia, korrekt ár, nonstop ingyenes kiszállítás!

Tel.: 06-20/9786-614.

Jókai utcában új **családi ház eladó**. 142 m² lakótér, dupla garázs, tornác,
terasz, 5 szoba, 2 fürdő, 2 WC, konyha, étkező.

Érd.: 22/467-648, vagy 30/53-55-467.

Hívjon most!

Házépítés minőségi, teljes körű kivitelezése, alaptól tetőig teljes épület
átalakítást, régi épületek felújítását, komplett belső- és külső
munkálatokat, víz-, gáz-, fűtésszerelést, villanszerelést anyag-
beszerzéssel vállalom.

Dragonya Géza 06-30/9-769-074

Zene szolgáltatás!

Bálok, lakodalmak és egyéb rendezvények zenei szolgáltatását
vállalom.

Tel.: 06-30-444-7148

Kishiró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata.

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság F.k.: Márki Ferenc

Számítógépes kiadványszerkesztés:

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 503-008

E-mail: matrix.kft@axelero.hu

Megjelenik kéthavonta, 650 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft., Dunaújváros, Gutenberg köz 2.

F.v.: Farkas István